

ми використовуємо антоніми і конверсиви, які є лексичними засобами вираження "протилежності" у мові. Але до сих пір залишається питання, чи тільки різнокореневі слова вважати антонімами.

У мові вся лексика систематична і є одним із найважливіших виявів системних відносин у мові та мисленні. Слова та їх значення існують не окремо один від одного, вони з'єднуються у нашій свідомості у різних групах.

Треба відмітити, що одне і те ж явище, ознака, якість можуть бути позначені антонімічними словами в залежності від внутрішньої ситуації, тобто з якими реаліями вони співвідносяться.

Важливо підкреслити, що антономія являє собою одну з мовних універсалій: вона властива всім мовам (українська: добро - зло, італійська: pace - guerra (мир - війна); англійська: day - night (день - ніч); німецька: lang - kurz (довгий - короткий); турецька: olumlu - menfi (позитивний - негативний); іспанська: pobre - rico (бідний - багатий) і так далі.

Антонімія включає в себе слова, які означають протилежні сторони одного предмета, контрастні явища. Отже, вона є яскравим засобом для антитезних протиставлень великої художньої виразності, а універсальний характер дозволяє використовувати їх, як метамову для опису різноманітних лексичних фактів.

СЕКЦІЯ ПРАВОЗНАВСТВА

ОСОБЛИВОСТІ ТЛУМАЧЕННЯ СПАДКОВОГО ДОГОВОРУ

Доп. - викл. Сайко Л.Ю.

Новацією чинного цивільного законодавства є спадковий договір (статті 1302 – 1308 ЦК України). Оскільки його тлумачення дається неоднаково різними вченими –

цивілістами, то я вважаю звернення до даного договору актуальним і своєчасним. Хоча спадковий договір і є новелою українського права але він добре знайомий загальноєвропейській цивілістиці. Цей договір, на перший погляд, має багато спільного з договором довічного утримання, тому його аналіз доцільно проводити шляхом порівняння з останнім.

Незважаючи на те, що договір має назву спадковий, у прямому розумінні слова даний договір не передбачає виникнення спадкових правовідносин. Віднесення його до спадкового права є дещо умовним. Воно пов'язано з тим, що юридичні наслідки даного договору настають тільки за наявності юридичного факту – смерті однієї з сторін – відчужувача.

На погляд, Мазуренко С.В., автора коментарів гл.90 Цивільного кодексу України (Цивільний кодекс України: Коментар. – Х.:ТОВ “Одіссей”,2004) та авторів підручника “Цивільне право України” (Цивільне право України. Книга 2 / Під редакцією проф. Дзери О.В. і Кузнецової Н.С. – К.:2002) даний договір є двосторонньо зобов'язуючим. З цим трудно погодитися оскільки Цивільний кодекс передбачає обов'язки лише набувача, а сам відчужувач має право робити розпорядження та вимагати їх виконання, але про його обов'язки в Кодексі нічого не зазначено, це обумовлено специфікою даного договору. Тобто, даний договір є двостороннім правочином, но при цьому він є одностороннім договором.

Спадковий договір можна розглядати і як реальний, якщо набувач повинен виконати певні дії після смерті відчужувача, і як консенсуальний, якщо спадковим договором передбачається, що набувач повинен виконати дії за життя відчужувача. Оскільки в першому випадку договір буде вважатися укладеним з моменту передачі майна набувачеві у власність, а в другому – права і обов'язки виникають в момент досягнення угоди. Договір же довічного утримання завжди реальний.

Обидва ці договори оплатні. Оскільки у набувача виникає обов'язок виконати певні дії замість отриманого майна. Але, якщо при договорі довічного утримання ці дії можуть носити лише майновий характер, то при спадковому договорі – не тільки майновий, але й немайновий характер.

Спадковий договір є альтернативою договору довічного утримання, даючи відчужувачу істотню психологічну перевагу. По договору довічного утримання право власності на майно відчужувача переходить в момент нотаріального засвідчення договору. В наслідок чого відчужувач, який позбавляється найбільш цінного майна, одночасно втрачає економічну можливість впливати на поведінку контрагенту. За спадковим же договором момент переходу права власності є смерть відчужувача.

Іще однією особливістю спадкового договору є те, що зобов'язання, покладені на набувача, можуть здійснюватись як до відкриття спадщини, так і після її відкриття (не лише стосовно місця або процедури поховання). Відчужувач має право також покласти на набувача виконання якогось обов'язку на користь однієї або кількох осіб. В цьому випадку спадковий договір частково нагадує заповідальний відказ (легат).

Договір спадкування визнається недійсним, якщо порушена хоча б одна з умов передбачена ст.203 ЦК України "Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину". Договір визнається недійсним, якщо його спрямовано на обмеження правоздатності та дієздатності (ст.27 ЦК). Наприклад, недійсним є спадковий договір, який зобов'язує набувача не брати шлюб. Але і сам спадковий договір на думку деяких юристів – цивілістів (наприклад, Т.О.Ариванюк) обмежує правоздатність фізичних осіб. Оскільки "обмежує можливість відчужувача розпоряджатися за життя своїм майном, визначеним у договорі, і позбавляє його можливості розпорядитися ним на випадок смерті шляхом складання заповіту, бо цей заповіт буде недійсним" (згідно ч.2 ст.1307 ЦК України). Але в такому випадку й договір найму, й

договір довічного утримання, й застава повинні теж бути визнані такими, що обмежують правоздатність. В даному випадку, спадковий договір, частково обмежуючи права відчужувача в одній життєвій ситуації, зовсім не обмежують його в інших правах.

Розірвання спадкового договору можливе лише за рішенням суду на вимогу відчужувача у разі невиконання набувачем його розпоряджень, або на вимогу набувача у разі неможливості виконання ним розпоряджень відчужувача.

На мій погляд, спадковий договір створює для громадян додаткові правові умови порівняно з договором довічного утримання і розширює свободу вибору.

КОРОТКА ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Доп. - ст. викл Паращенко М.І.

Аналіз витоків адміністративного права показує, що родословна норм даної галузі сходить своїми коренями до правових систем Стародавнього Сходу та античного Заходу (кодекс Хаммурапі, римське публічне право), але їх кількісний ріст та об'єднання в організаційну сукупність, в галузь права приходить на пізніший час.

Поява та розвиток даної галузі зумовили такі фактори:

- необхідність регламентувати охорону громадського порядку у великих містах;
- потреба в регламентації державного управління;
- забезпечення реалізації суб'єктивних прав громадян.

На зміну середнім вікам з їх кастовими походами, полум'ями інквізиції прийшла епоха Відродження, що характеризувалося більш м'якими нормами, інтенсивним розвитком культури та економіки, появою великої чисельності великих міст.